

**ПРАШАЛНИК ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОБВРСКИТЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУОЖССА) ЗА  
АКТИВНОСТИ ПОВРЗАНИ СО ИЗГРАДБА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА**

**ДЕЛ А: ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРОЕКТОТ И ЛОКАЦИЈАТА**

<b>ИНСТИТУЦИОНАЛНИ &amp; АДМИНИСТРАТИВНИ</b>				
Држава	Република Северна Македонија			
Назив на проектот	Проект за унапредување на основното образование (ПУОО)			
Опфат на проектот и конкретни активности	Мали градежни работи за рехабилитација на објекти во рамките на проектот			
Институционални аранжмани (Име и контакти)	СБ (Лидер на проектен тим)	Управување со проект	Локален партнер и/или Корисник	
Договори за спроведување (Име и контакти)	Надзор над заштитни мерки	Надзор на локален партнер	Надзор на локален инспекторат	Изведувач
<b>ОПИС НА ЛОКАЦИЈА</b>				
Назив на локација				
Опис на локацијата				Анекс 1: Мапа на локацијата [ ] Да [ ] Не
Кој е сопственик на земјиштето?				
Опис на локацијата во георгафски, физички, биолошки, геолошки, хидрографски и социо-економски контекст				
Локации и растојание за набавка на материјал, особено агрегати, вода,				

камења?	
Потврда за сеизмичката стабилност на објектот (училиштето) што треба да се реновира/рехабилитира (со приложена соодветна официјална документација)	
Потврда на застапеност и функционалност на мерки за противпожарна заштита и план за итна евакуација во случај на пожар на објектот (училиштето) што треба да се реновира/рехабилитира	
<b>ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА</b>	
Наведување на националната и локалната законска регулатива и дозволи кои се применливи за активноста(ите) на проектот	
<b>КОНСУЛТАЦИИ СО ЈАВНОСТА/ЈАВНА РАСПРАВА</b>	
Наведете кога/каде се одржал процесот на јавна расправа	
<b>ЗАЈАКНУВАЊЕНА ИНСТИТУЦИОНАЛНИ КАПАЦИТЕТИ</b>	
Дали ќе има зајакнување на капацитети?	<input type="checkbox"/> НЕ или <input type="checkbox"/> ДА доколку ДА, во Анекс 2 се дадени информации за зајакнувањето на капацитети

<b>СОЦИЈАЛНИ РИЗИЦИ И ВЛИЈАНИЈА</b>	
<p>Идентификување на потенцијалните социјални ризици и влијанија поттикнати од имплементацијата на проектот</p> <p>(деца од ранливи и загрозени категории, пр. Роми, деца со посебни потреби, деца од семејства со ниски приходи...)?</p> <p>Предложени мерки за ублажување на ризиците</p>	
<b>МЕХАНИЗАМ ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ ПОПЛАКИ (МПП)</b>	
Опис на МПП	
<b>УСЛОВИ ЗА РАБОТА</b>	
Директни работници (опис и број, доколку е применливо)	
Ангажирани работници (опис и број, доколку е применливо)	
Работници за примарни испораки(опис и број, доколку е применливо)	
Проценка на клучните ризици во работата	
Преглед на законските регулативи за труд (правила и услови)	
Преглед на законската регулатива за труд	

(Безбедност и заштита при работа)	
Механизам за поднесување поплаки за работниците на проектот	

## ДЕЛ Б: ИНФОРМАЦИИ ЗА ЗАШТИТНИ МЕРКИ

СКЕНИРАЊЕНА АСПЕКТИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА/СОЦИЈАЛНИ АСПЕКТИ			
	Активност	Статус	Дополнителни упатувања
Дали активноста на локацијата вклучува кој било од следните прашања/ризичности:	А. Рехабилитација на објекти	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел А подолу
	Б. Нова градба	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел А подолу
	В. Индивидуален систем за третман на отпадни води	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел Б подолу
	Г. Историски објекти или области	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел В подолу
	Д. Откуп на земјиштето <sup>1</sup>	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел Г подолу
	Ѓ. Опасни или токсични материјали <sup>2</sup>	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел Д подолу
	Е. Влијанија врз шумите и / или заштитените области	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел Ѓ подолу
	Ж. Управување со медицински отпад	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел Е подолу
	З. Безбедност на сообраќај и пешаци	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел Ж подолу

Скенирањена ранливи групи			
	Активност	Статус	Дополнителни упатувања
Дали која било од следниве групи е вклучена во активностите на училиштето?	А. Деца со посебни потреби	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел З подолу
	Б. Роми	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел З подолу
	В. Деца од семејства со ниски приходи	<input type="checkbox"/> Да <input type="checkbox"/> Не	Види Дел З подолу

<sup>1</sup>Откупот на земјиштето вклучува раселување на луѓе, промена на егзистенција преку нарушување на приватен имот, ова е за земјиште што е купено / пренесено и има влијание на луѓето кои живеат и / или го стопанисуваат и / или имаат бизнис (киосци) на земјиште што се купува.

<sup>2</sup>Токсичен / опасен материјал вклучува, но не е ограничен на азбест, токсични бои, штетни растворувачи, отстранување на оловна боја, итн.

## ДЕЛ В: МЕРКИТЕ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ

АКТИВНОСТ	ПАРАМЕТАР	ЛИСТА ЗА ПРОВЕРКА НА МЕРКИТЕ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ
о. Општи услови	Известување и безбедност на работниците	<p>а) Локалните градежни инспекторати и инспекторатите за животна средина и заедниците во Општината треба да се известат за престојните активности</p> <p>б) Јавноста треба да се известат за работите преку соодветно известување во медиумите и/или на јавно достапни места (вклучително и местото на извршување на работите)</p> <p>в) Да бидат обезбедени сите законски потребни дозволи за градба и/или рехабилитација</p> <p>г) Изведувачот формално се изјаснува дека целата работа ќе се извршува на безбеден и дисциплиниран начин осмислен за минимизирање на влијанијата врз граѓаните на проектната локација и животната средина</p> <p>д) Сите работници ќе имаат потпишано договори</p> <p>ѓ) Ангажираните работници ќе ја почитуваат меѓународната добра практика (секогаш ќе носат соодветни капи/шлемови, маски и безбедносни очила, појаси и заштитни обувки)</p> <p>е) Сите работници ќе потпишат Кодекс на однесување и Кодекс на однесување во врска со родово насилство. Преку соодветни ознаки на теренските локациии работниците ќе се информираат за клучните правила и прописи што треба да ги следат</p> <p>ж) Работници под минимална возраст за вработување нема да бидат ангажирани</p>
А. Активности за рехабилитација и/или изградба	Квалитет на воздухот	<p>(а) За време на рушење на внатрешниот простор, остатоците од рушењето над првиот кат ќе се отстрануваат со поставување соодветен канал</p> <p>(б) За да се минимизира прашината, остатоците од рушењето треба да се чуваат во контролирана област и да се попрскаат со водена прашина</p> <p>(в) За време на пневматско дупчење / душчење на сидови, прашината треба да се поттисне со континуирано прскање со вода и /или инсталирање на заштитни завеси за прашина на самата локација</p> <p>(г) За да се минимизира прашината, во околина која го опкружува објектот (тротоарите, улиците) нема да се одлага отпад</p> <p>(д) Нема да има отворено горење на градежен / отпаден материјал на локацијата</p> <p>(ѓ) Нема да има прекумерна работа во место на градежните возила на локацијата</p>
	Бучава	<p>(а) Градежната бучава ќе биде ограничена на временските термини одредени во дозволата или легислативата</p> <p>(б) Во текот на работењето, капаците на моторите на генераторите, воздушните компресори и другата механичка опрема треба да бидат затворени и опремата треба да биде поставена подалеку од резиденцијални области</p>
	Квалитет на водата	<p>(а) На локацијата ќе бидат воспоставени соодветни мерки за контрола на ерозијата и седиментите, како на пр. бали сено и / или вреќи со песок/кал. Ќе се постават соодветни огради за да се спречи седиментот да се оддалечи од местото и да предизвика прекумерна заматеност во блиските потоци и реки</p>

	Управување со отпадот	<p>(а) Се обезбедуваат контејнери или рута за одлагање отпад за секоја идентификувана категорија на отпад кој би произлегла од рушење или градежни работи</p> <p>(б) Градежниот отпад ќе се одвојува од општиот, течниот и хемискиот отпад на локацијата, преку негово сортирање во соодветни контејнери</p> <p>(в) Градежниот отпад ќе го собираат и отстрануваат само лиценцирани собирачи на отпад</p> <p>(г) Целата евиденција за отстранетиот отпад ќе се чува како доказ за соодветно управување</p> <p>(д) Секогаш кога е изводливо, изведувачот повторно ќе користи и рециклира соодветни и одржливи материјали (освен азбест)</p>
Б. Индивидуален систем за третман на отпадни води	Квалитет на вода	<p>(а) Начинот на постапување со санитарен отпад и отпадни води од градежни локации (инсталација или реконструкција) мора да биде одобрен од локалните власти</p> <p>(б) Пред да се испуштат во приемните води, отпадните води од индивидуални системи за отпадни води мора да се третираат со цел да се исполнат минималните критериуми за квалитет утврдени со националните правилници за квалитетот и третманот на отпадните води</p> <p>(в) Ќе се спроведува следење на новите системи за отпадни води (пред / после)</p> <p>(г) Градежните возила и машини ќе се мијатсамо во одредени области каде што истекувањето нема да ги загадува природните површински води</p>
В. Историски објекти	Културно наследство	<p>(а) Доколкуобјектот е историска структура, се наоѓа многу близу до таква структура, или се наоѓа во одредена историска област, потребно е да се известат локалните власти за да се добијат одобренија / дозволи и сите градежни активности планирани и извршени да бидат во согласност со локалното и националното законодавство</p> <p>(б) Потребно е да се воводат одредби за постапување со артефактите или другите можни „случајни наоди“ што ќе бидат пронајдени при ископување или градење за истите да бидат регистрирани. Потребно е да се контактираат одговорните лица, а активностите за работа да се одложат или модифицираат за да се земат предвид ваквите наоди</p>

АКТИВНОСТ	ПАРАМЕТАР	ЛИСТА ЗА ПРОВЕРКА НА МЕРКИТЕ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ
Г. Преземање на земјиштето	План/рамка за преземање на сопственоста на земјиштето	<p>(а) Доколку не била предвидена експропријација на земјиштето или доколку не биле предвидени загуба на легални или нелегални корисници на земјиште поради ограничен пристап, потребно е веднаш да се консултира тим лидерот на проектот</p> <p>(б) Одобрување на план / рамка за преземање на сопственостана земјиштето (доколку тоа го бара проектот)</p>
Д. Токсични материјали	Управување со азбестен отпад	<p>(а) Доколку на локацијата на проектот се наоѓа азбест, тој треба да биде јасно означен како опасен материјал</p> <p>(б) За да се минимизира изложеноста на азбест, тој ќе биде соодветно запечатен</p> <p>(в) За да се минимизира правот од азбест, пред отстранување (доколку е потребно отстранување) ќе се третира со средство за навлажнување</p> <p>(г) Со азбестот ќе ракуваат и ќе го отстрануваат квалификувани и искусни професионалци</p>

		<p>(д) Доколку азбестниот материјал се чува привремено, отпадот треба да биде безбедно затворен во затворени контејнери и соодветно да се обележи. Потребно е да бидат воведени безбедносни мерки против неовластено отстранување од локацијата</p> <p>(ѓ) Отстранетиот азбест нема да се користи повторно</p>
	Управување со токсичен / опасен отпад	<p>(а) Временото складирање на локацијата на сите опасни или токсични супстанции (вклучително со отпадот) ќе се реализира во безбедни контејнери со ознаки за деталите по однос на составот, својствата и информации за правилно ракување</p> <p>(б) Контејнерите со опасни супстанции се поставуваат во непропусен контејнер за да се спречи истекување</p> <p>(в) Опасниот отпад ќе се отстранува само во лиценцирани депонии или ќе се обработува во лиценцирани постројки за обработка</p> <p>(г) Нема да се користат бои со токсични состојки или растворувачи или бои базирани на олово</p>
Ѓ. Погодени шуми, мочуришта и/или заштитени области	Заштита	<p>(а) Сите признати природни живеалишта, мочуришта и заштитени подрачја во непосредна близина на активностите нема да бидат оштетени или експлоатирани, на целиот персонал ќе им биде строго забрането лов, потрага по храна, сеча или други штетни активности</p> <p>(б) Потребно е да се направи преглед и попис на големи дрвја во близина на градежните активности, да се обележат и се оградат со цел да се заштити нивниот корен и да се избегне какво било оштетување</p> <p>(в) Соседните мочуришта и потоци треба да бидат заштитени од истекување предизвикани од градежните работи преку соодветна контрола на ерозијата и талогот со помош на бали сено и огради од вреќи со песок/кал</p> <p>(г) Нема да се формираат нелеценцирани јами, каменоломи или депонии за отпадво соседните области, особено не во заштитените области</p>
Е. Отстранување на медицински отпад	Инфраструктура за управување со медицински отпад	<p>(а) Во согласност со националните прописи, изведувачот ќе осигури дека новоизградените и / или рехабилитирани здравствени установи вклучуваат доволно инфраструктура за ракување и отстранување на медицински отпад; Ова вклучува, но не е ограничено на:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Посебни установи за поделен медицински отпад (вклучително и валкани инструменти „остри“ и човечко ткиво или течности) од друго отстранување на отпадот; и</li> <li>▪ Поставени се соодветни складишта за медицински отпад; и</li> </ul> <p>Доколку активностите вклучува третман на отпадот во објекти, соодветни опции за отстранување на отпадот севоспоставени и функционални</p>
Ж. Безбедност на сообраќај и пешаци	Директна или индиректна опасност од активностите за изградба за јавниот сообраќај и пешаците	<p>(а) Градилиштето вклучително и регулирањето на сообраќајот се соодветно осигурани од изведувачот во согласност со националната регулатива. Ова вклучува, но не е ограничено на:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Поставување на патокази, знаци за предупредување, бариери и пренасочување на сообраќајот: локацијата ќе биде јасно и видливо означена и граѓаните ќе бидат предупредени за потенцијалните опасности</li> <li>▪ Воспоставување на систем за управување со сообраќајот и обука на персоналот, особено</li> </ul>

		<p>за проток на сообраќајот и пристап до локацијата. Воспоставување на безбедни премини и премини за пешаци каде што редовниот сообраќај се меша градежниот сообраќај</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Прилагодување на работното време со локалните сообраќајни шеми, на пр. избегнување на големи активности за транспорт за време на сообраќаен метеж или време на движење на добиток</li> <li>▪ Активно управување со сообраќајот на локацијата од страна на обучен и видливо обележан персонал, за безбедо и соодветен проток на јавноста</li> <li>▪ Обезбедување безбеден и континуиран пристап до канцелариски објекти, продавници и живеалишта за време на активности за реновирање, доколку објектите останат отворени за јавноста</li> </ul>
<p><b>3. Деца со попреченост</b> Загрозени /ранливи групи</p>		<p>(а) Дизајнот на проектот треба да вклучува решенија што овозможуваат непречен пристап до сите училишни установи и содржини за деца со попреченост</p> <p>(б) Доколку повеќе од 3% од учениците спаѓаат во категорија загрозени / ранливи категории(деца Роми, деца од домаќинства со ниски примања, деца со попреченост) потребно е да се извршат дополнителни активности за вклучување на засегнатите страни, како што е дефинирано во Планот за вклучување на засегнатите страни:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Отворен ден во училиштата за родителите на учениците од ранливи категории (Роми, домаќинства со ниски примања, ученици со посебни потреби) со цел да се покренат прашања за потенцијална дискриминација, врсничко насилство итн.</li> <li>▪ Презентации / инфо-сесии поврзани со релевантни активности на проектот со цел да се вклучат и ранливите категории и нивните потреби</li> <li>▪ Фокус групи со родителите</li> <li>▪ Вклучување на локални невладини организации кои работат со ранливи категории на ниво на општина</li> </ul>



## ДЕЛ Г: ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ

Фаза	Кој (Параметар ќе се следи)	Каде (Дали параметарот ќе се следи?)	Како (Дали параметарот ќе се следи?)	Кога (Дефинирајте ја фреквенцијата или времетраењето)	Зошто (Дали параметарот ќе се следи?)	Трошок (Доколку не е вклучен во буџетот на проектот)	Кој (Кој ќе го следи параметарот)
Подготвителна фаза	<p>Пристап до локацијата</p> <p>Управување на сообраќајот</p> <p>Достапност на објекти за отстранување на отпад</p> <p>Планирани активности за вклучување на ранливите групи</p>	<p>На локацијата</p> <p>На локацијата</p> <p>Во близина на локацијата</p> <p>ЕУП</p>	<p>Да се провери дали проектот предвидува посебни процедури</p>	<p>Пред започнување на градбата</p>	<p>Безбедност на јавноста, навремено откривање на тесните грла за отстранување отпад, инклузивност на ранливите групи</p>	<p>Маргинално, во рамките на буџетот</p>	<p>Изведувач, Инженер, Координатор за грантови и Специјалист за социјални аспекти</p>
За време на имплементацијата на активностите	<p>Попис на опасен отпад (азбест)</p> <p>Контрола на квалитетот на</p>	<p>На локацијата</p> <p>Стовариштето на изведува</p>	<p>Визуелно / аналитичко ако се сомневат</p> <p>Визуелно /</p>	<p>Пред почетокот на работите за рехабилитација</p> <p>Пред</p>	<p>Здравје и безбедност на јавно и работно место</p> <p>Вклучув</p>	<p>Маргинално, во рамките на буџетот (Подготвите посебна</p>	<p>Изведувач, Инженер, Координатор за грантови и Специјал</p>

	градежни от материја л (на пр. бои / раствору вачи) Активно вклучува ње на ранливите групи	чот/ во дворот на објектот  На локацијата	истражув ање во бази на податоци за токсични материја ли Визуелно / истражув ање / интервјуа / фокус групи	одобрува ње за употреба на материјал и За време на работата	ање	сметка за анализи на ЕУП)	ист за социјалн и аспекти
<b>За време на активноста за надзор</b>	Создава ње на прашина  Емисии на бучава  Количини и квалитет на отпадни води  Видови и количини на отпад  Придобивки за ранливите групи	На локацијата и во непосред на близина, до жителите врз кои би имало влијание	Визуелно  Консултан ција со локално население  Визуелно , аналитич ко ако е сомнител но  Број на транспор тиран отпад надвор од локацијата  визуелно / истражув ање / интервјуа / фокус групи	Дневно  Дневно  Дневно / континуи рано  Секоја серија	Избегну вање на јавна непријат ност  Избегну вање на негативн и влијанија врз подземн ите / површин ските води Обезбед ување на правилн о управува ње и отстрану вање на отпадот  обезбед ување соодвет ни придобивки	Маргина лно, во рамките на буџетот	Изведува ч, Инженер , Координ атор за грантови и Специјал ист за социјалн и аспекти

					вкн за ранливи те групи		
--	--	--	--	--	-------------------------------	--	--